

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşmenin imzalanmasının 10. yılı geride bırakılırken Türkiye'de engellilere yönelik sözleşmenin genel ilkelerinin gereği olan; fırsat eşitliği engelliler için sağlanamamış, engellilere yönelik sistematik ayrımcılık önlenememiş, engellilerin tüm yaşam alanlarına tam ve etkin katılımı için gerekli koşullar oluşturulamamıştır. Yine engelliler arasında da kadın-erkek eşitliği tam olarak sağlanmadığı gibi, engelli çocukların her açıdan tüm risklere karşı korunması için gerekli mekanizmalar kurulamamış ve insanlık onuru ve bireysel özerklik ilkesinin gereği yerine getirilememiştir. Türkiye'de engellilerin sayılarına ilişkin birçok başlıkta veri ya hiç yoktur ya da güncel veri yoktur. Engellilere ilişkin "insan hakları yaklaşımının" yerleşik olmaması, bütüncül bir bakış açısı ve politika ile meselenin ele alınmaması; geleneksel olumsuz yaklaşımları, salt tıbbi yaklaşımları egemen kılmaktadır. Engellilerin hakları insan hakları mücadelesinin bir bileşeni olarak görülmeli ve engellilere yönelik kamusal hizmetler sosyal devlet olmanın gereği olarak derhal yerine getirilmelidir.

2001 yılı Türkiye Özürlüler Araştırmasına göre sayıları 8 Milyon üzerinde olan, 2011 yılı Nüfus ve Konut Araştırmasına göre sayıları 5 milyon üzerinde olan engelli nüfus toplam nüfusun yüzde 7 ila 12'sine denk gelmektedir. Engellilere yönelik sunulan/sunulmayan kamu hizmetleri aileleri ile birlikte tüm toplumu ilgilendirmektedir. Özellikle engelli çocukların eğitime erişimi, yetişkin engellilerin okur-yazar olması ve yaygın eğitim hizmetlerinden yararlanmaları engellilerin yaşamını doğrudan etkilemektedir. Engellilerin eğitim hizmetlerine erişimi BM sözleşmesinin 24. Maddesinde devletlerin bir yükümlülüğü olarak kabul edilmiştir.

COVID salgını nedeniyle eğitime erişimde birçok sorun yaşandığı bilinmektedir. Engellilerin bu koşullarda eğitime erişimi için gerekli tedbirlerin alınması, tüm kadro düzeylerine, öğrenci-öğretmen ve ailelere engelli hakları farkındalığı kazandırılması yaşamsal önemdedir. Yüzyüze eğitime başlanmasıyla birlikte engelli öğrencilere yönelik sunulması gereken temel eğitim hizmetlerinin iyileştirilmesi gerektiği bir kere daha açığa çıkmıştır. Sınıflara, rehabilitasyon merkezlerine, kaynaştırma ve BEP programlarına yapılacak bütçe ve kadro desteğinin engellilerin eğitim hakkı için gerekli olduğu bilinmelidir.

30987

Bu bağlamda:

- 1) Bakanlığınız görev alanında olan tüm yerleşke okul ve binalar (il müdürlükleri-taşra teşkilatı dahil) tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun mudur? Türkiye’de tüm engel grupları için erişilebilir okul sayısı kaçtır? Bu okulların illere göre dağılımı ve öğrenci kapasitesi nedir?
- 2) Erişilebilirlik için uygun olmayan okul, mekan ve alanlar (WC, Merdiven, Asansör, Yol ve Geçitler, Otoparklar, Ulaşım Servisleri ve diğer ilgili yerler) hangi süre içerisinde erişilebilir hale getirilecektir?
- 3) Bakanlığınız bünyesinde kaç işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir? Hangi illerde işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir? Türkiye’de ilk ve orta kademe okullarda işaret dili yeterliliği olan kaç idareci mevcuttur? Sayının ve farkındalığın artırılması için hangi faaliyetler yürütülmektedir? Bakanlığınız görev kapsamındaki mevzuatın işaret dili ve Braille ile yaygınlaştırılması çalışmalarını planlıyor musunuz?
- 4) Bakanlığınız kapsamında yasal istihdam kotası doluluk oranı nedir? Yasal olarak doldurulması zorunlu olan kotanın doldurulmama gerekçeleri nelerdir?
- 5) Türkiye’de kaç kaynaştırma öğrencisi eğitim almaktadır? Kaynaştırma öğrencilerinin engel gruplarına göre dağılımı nedir? Özel eğitim öğretmeni olmadığı halde kaynaştırma eğitimi veren öğretmen sayısı kaçtır? Sınıf mevcudu 20 ve üzeri olan kaç sınıfta kaynaştırma eğitimi verilmektedir?
- 6) Türkiye’de Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı kapsamında eğitim alan öğrenci sayısı kaçtır? Bu eğitimleri veren öğretmenlerin özel eğitim ve engelli hakları formasyonu nedir?
- 7) Türkiye’de 2020-2021 eğitim öğretim yılı için okul öncesi eğitime erişebilen engelli öğrenci sayısı kaçtır?
- 8) Türkiye’de engelliler yaygın eğitim hizmetlerinden ne kadar yararlanmaktadır?
- 9) Özel rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin engelli hakları farkındalığını artırma faaliyetleri nelerdir? Özel Eğitim Öğretmenliği mezunu olmadığı halde rehabilitasyon merkezlerinde eğitim veren öğretmen/okutman/eğitmen sayısı kaçtır?
- 10) Özel rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin daha nitelikli bir hizmet verilebilmesi amacıyla kadroya geçirilmesini planlıyor musunuz?
- 11) Müfredat ve ders kitaplarında engellilere yönelik ayrımcı ifadelerin ayıklanması amacıyla bir çalışma yürütülmekte midir?
- 12) COVID salgını nedeniyle engellilerin eğitime sağlıklı erişimi için alınan tedbirler nelerdir?
- 13) BM Engelli Hakları Sözleşmesi farkındalığının artırılması amacıyla müfredat değişimi planlanmakta mıdır?